

Cultuur maak je samen

Cultuurnota 2018-2022

Afdeling Samenleving

Februari 2018

**“Jongeren, ouderen, beleidsmakers, allen op zoek naar een balans.
Iedereen dezelfde stappen, iedereen in een dans.”**

Gershwin Bonevacía, Diemen, 11 oktober 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Waaron cultuurbeleid	6
1.1 Definitie kunst en cultuur	6
1.2 De culturele infrastructuur	6
1.3 Rijks- en provinciaal cultuurbeleid	8
2 De culturele visie van Diemen	9
2.1 Collegeprogramma	9
2.2 Ambities	10
2.3 Uitgangspunten	10
2.4 Totstandkoming nota	11
3 Cultuurmonitor / Nulmeting	13
4 Uitkomsten participatietraject	14
5 Culturele instellingen en functies	16
5.1 Podia	16
5.2 Media en Letteren	18
5.3 Kunst- en cultuureducatie	21
5.4 Broedplaatsen	21
5.5 Amateurkunst	22
5.6 Erfgoed en monumenten	23
5.7 Kunst in de openbare ruimte / Expositieruimten	24
5.8 Culturele evenementen	26
6 Financieel kader	27
7 Beleidsvoornemens op een rij	27
Bijlage	

Voorwoord

“Een druppel kunst is beter dan een zee van weten”

Dag Hammarskjöld, vml. secretaris-generaal van de Verenigde Naties

Voor u ligt de allereerste Cultuurnota ooit van de gemeente Diemen. Cultuur, cultuurbeleving en cultuurbeoefening maakt het leven en de mensen rijker. Stel je eens een leven voor zonder bijvoorbeeld muziek....

Cultuur is een belangrijk onderdeel van de sociale infrastructuur in Diemen. Het draagt bij aan de leefbaarheid. Het Coalitieakkoord 2014-2018 (Ontmoeten en verbinden) van de gemeente benoemt dat een sterke en goed functionerende samenleving niet zonder kunst en cultuur kan. Deze passage uit het coalitieakkoord heb ik aangegrepen om de aandacht voor kunst en cultuur te verankeren in deze beleidsnota.

In de Diemense wereld van kunst en cultuur zijn veel mensen actief. Als lid van een vereniging of zelfstandig. Rode draad is hun passie voor kunst. Een aantal heeft actief bijgedragen aan de totstandkoming van deze nota. Ik wil hen daarvoor van harte bedanken. Ik wil echter ook direct weer opnieuw een beroep op hen doen om mee te werken aan de uitvoering van deze nota.

Meewerken aan verbinden. Want dat is voor mij toch wel de essentie van de nota. Kunst en cultuur als middel om mensen in Diemen met elkaar te verbinden. Daar gaan we voor.

De nota komt op de valreep van mijn periode als wethouder voor cultuur. Ik vertrouw er echter op dat de inhoud van de nota zodanig aanspreekt, dat de toekomstige wethouder voor cultuur aan de nota uitvoering zal geven.

Jeroen Klaasse,
Wethouder Kunst & Cultuur

1 Waarom cultuurbeleid

Binnen de gemeente Diemen ontbreekt het momenteel aan een vastgesteld beleidskader op het gebied van kunst en cultuur. Dit terwijl er in Diemen toch sprake is van een levendig kunstklimaat dat zich ondanks (of misschien juist dankzij) de directe nabijheid van Amsterdam manifesteert in een breed en aantrekkelijk aanbod van (grotendeels door de gemeente gefinancierde) culturele voorzieningen. Voorzieningen mede, die Diemen tot een fijn dorp maken om te wonen.

Wij zien kunst en cultuur op lokaal niveau als een essentieel onderdeel in het streven naar een optimale woon-, leef- en werkomgeving. Kunst en cultuur is belangrijk voor de samenleving: het zorgt voor verbinding en ontmoeting en het biedt kansen voor ontwikkeling van individuen. Wij willen daarom met een frisse blik kijken naar wat kunst en cultuur voor onze gemeente en haar inwoners (nog meer) kan betekenen.

1.1 Definitie kunst en cultuur

Bij het lezen van deze nota is het van belang om kunst en cultuur te definiëren. In deze nota hanteren wij een brede definitie van kunst en cultuur. Met kunst worden alle creatieve producten bedoeld zoals schilderijen, tekeningen, foto's, beelden, maar ook muziek, toneelstukken, dansvoorstellingen en literatuur. De definitie van cultuur volgens Van Dale is: "Het geheel van geestelijke verworvenheden van een land, volk enz.". De betekenis die in deze nota gehanteerd wordt, is terug te herleiden naar deze definitie. Cultuur maak je namelijk samen, samen met inwoners, de samenleving, het volk en het land. Binnen deze definitie vallen alle vormen van cultuur, zoals cultuureducatie, cultureel erfgoed, literatuur, culturele evenementen en media.

NB: Bij het gebruik van één van de twee woorden 'kunst' of 'cultuur' wordt in de meeste gevallen de betekenis van beide woorden samen bedoeld.

1.2 De culturele infrastructuur

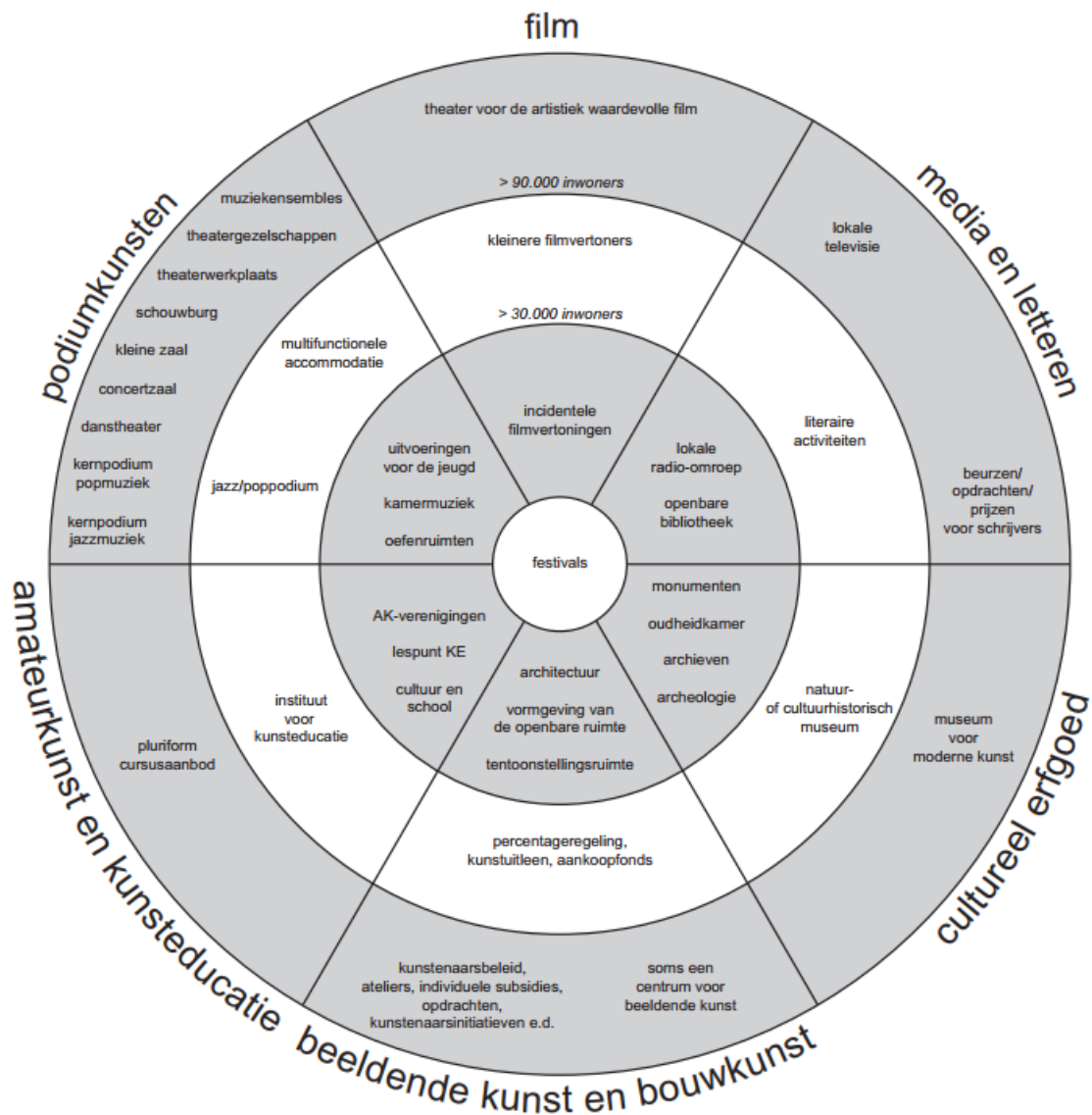
Om handvatten te bieden voor gemeentelijk cultuurbeleid heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een ringenmodel ontwikkeld dat door veel gemeenten wordt gebruikt als richtlijn voor de inrichting van hun culturele infrastructuur (zie figuur 1). Het model kan als toetsingskader worden gebruikt voor de culturele infrastructuur en het opsporen van eventuele hiaten of juist de aanwezigheid van extra voorzieningen. Die extra voorzieningen, die in principe buiten het ringenmodel vallen, dragen bij aan het onderscheidend vermogen van de gemeente. In het model is het aantal inwoners het uitgangspunt waarbij een minimaal takenpakket van de gemeente wordt aangegeven..

Er worden drie grenzen (ringen) getrokken:

- Tot 30.000 inwoners
- Van 30.000 tot 90.000 inwoners
- Meer dan 90.000 inwoners

De vier grote steden worden als aparte categorie gezien.

Diemen heeft momenteel ongeveer 28.000 inwoners en zal de komende jaren groeien naar circa 35.000 inwoners. Dit betekent dat Diemen balanceert op de grens van de eerste en de tweede ring. Vrijwel alle voorzieningen uit de eerste ring zijn in Diemen te vinden en daarnaast beschikt Diemen als extra voorziening over een theater waar films en voorstellingen worden geprogrammeerd.

Figuur 1. De culturele infrastructuur van gemeenten in ringen (VNG)

1.3 Rijks- en provinciaal cultuurbeleid

Rijk

De Rijksoverheid heeft het streven om zoveel mogelijk mensen in Nederland toegang te laten hebben tot kwalitatief goede cultuur. Daarom worden instellingen van internationale en nationale betekenis ondersteund door het Rijk. In de beleidsnota “Ruimte voor cultuur” staat het rijkscultuurbeleid voor de periode 2017-2020 beschreven. De volgende thema’s staan daarin centraal:

- **Cultuureducatie:** Zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking laten komen met kunst en cultuur.
- **Talentontwikkeling:** Dit is belangrijk voor de kracht en dynamiek in de kunst- en cultuursector.
- **De maatschappelijke waarde van cultuur:** Kunst en cultuur dragen bij aan onderwijs, zorg en toerisme. Ook levert het een bijdrage aan de profilering van de stad, regio en het land.
- **Digitalisering:** Via digitalisering krijgen meer mensen de kans om in aanraking te komen met kunst en cultuur. Ook kan informatie over erfgoed beter bewaard worden op deze manier.
- **Internationaal cultuurbeleid:** Contact en samenwerking met het buitenland zorgt voor internationale uitwisseling en inspiratie.

In het onlangs afgesloten Regeerakkoord 2017-2021 “Vertrouwen in de toekomst” wordt beschreven dat cultuur het individu verrijkt en de samenleving verbindt. Bovendien draagt het bij aan de economie van ons land.

Provincie

In het Coalitieakkoord 2015-2019 “Ruimte voor groei” van de provincie Noord-Holland wordt beschreven dat cultuurhistorie en de culturele infrastructuur belangrijk zijn voor de leefbaarheid en identiteit van de provincie. Ze moeten samen gezien worden met economie en toerisme, waarbij de provincie vooral een verbindende taak heeft.

In de beleidsnota “Cultuur in ontwikkeling 2017-2020” van de provincie Noord-Holland wordt beschreven hoe er ruimte geboden wordt aan nieuwe ontwikkelingen, met daarbij behoud van het goede. Hierbij staan drie opgaven centraal:

1. Transformatie van het cultuurlandschap: De uitdaging hierbij is om nieuwe ontwikkelingen (zoals woningbouw en aanschaf van windmolens) op zo’n manier ruimte te geven dat het cultuurlandschap juist versterkt wordt in plaats van dat er afbreuk aan gedaan wordt.
2. Herbestemming, ontwikkelen door behoud: Monumentale panden staan steeds vaker leeg en het restaureren van monumenten is niet voldoende. Er zal ingezet moeten worden op betere benutting en herbestemming.
3. Bovenlokale regie op culturele voorzieningen: In eerste instantie is het in stand houden van culturele voorzieningen een taak voor gemeenten. Echter heeft de provincie ook een verantwoordelijkheid, aangezien culturele voorzieningen invloed hebben op de regionale leefbaarheid.

2 De culturele visie van Diemen

De individualisering in de samenleving neemt toe en kan leiden tot eenzaamheid en contactloosheid. Ook in Diemen. Wij willen ons daar niet bij neerleggen en zien kunst en cultuur ook als middel om mensen met elkaar te verbinden. Wanneer je elkaar ontmoet, leer je elkaar (beter) kennen en kan er wederzijds begrip groeien. De culturele verenigingen en instellingen in Diemen dienen hier met onze hulp en in samenwerking met zorg- en welzijnsaanbieders op in te spelen.

De diversiteit in de samenstelling van de Diemense bevolking is al groot en er komen meer nieuwe Nederlanders naar Diemen. Andere culturen en gewoontes kunnen een verrijking zijn voor onze gemeenschap. Door samen actief te zijn in de kunst leer je elkaar kennen en respecteren. Wij zetten daarom in op een beleid dat het ook voor deze inwoners van Diemen aantrekkelijk maakt om mee te doen. Dat kunnen we niet alleen en daarom doen we ook een nadrukkelijk beroep op de Diemense culturele verenigingen en instellingen. Overigens willen wij dit culturele ‘diversiteitbeleid’ niet beperken tot, kort samengevat, migranten. Iedere inwoner van Diemen moet de kans hebben om op een gelijkwaardige wijze deel te nemen aan de samenleving.

2.1 Collegeprogramma

In het Coalitieakkoord 2014-2018 “Ontmoeten en verbinden” van de gemeente Diemen is gesteld dat een sterke en goed functionerende samenleving niet zonder kunst en cultuur kan. Diemen heeft deels nog een dorps karakter, waarbij (culturele) voorzieningen zorgen voor sociale netwerken. Het uitgangspunt is dat voorzieningen toegankelijk moeten zijn voor iedereen, daarbij rekening houdend met de diverse bevolkingssamenstelling in Diemen. Het is hierbij belangrijk om goed gehuisveste Brede Scholen te hebben en dat er samenwerking is tussen partijen zoals sportverenigingen, de muziekschool en de Stichting Welzijn Diemen (SWD).

2.2 Ambities

De culturele visie en de culturele ambities van Diemen vloeien voort uit het staande en organisch tot stand gekomen cultuurbeleid, het hiervoor benoemde Coalitieakkoord 2014-2018 en de uitkomsten van het hierna beschreven participatietraject rondom de totstandkoming van deze nota. Wij formuleren de volgende ambities:

1. Vergroten van cultuurbereik en participatie: zoveel mogelijk mensen doen mee
2. De groei van Diemen vereist een nadere oriëntatie op een groei van het culturele aanbod
3. Ontmoeten en verbinden zijn belangrijke uitgangspunten voor cultureel Diemen
4. Culturele instellingen zijn laagdrempelig en hebben een breed aanbod
5. Intensieve samenwerking tussen culturele instellingen, het onderwijs, bedrijven, zorgaanbieders en de Stichting Welzijn Diemen
6. Cultuur in Diemen (nog meer) op de kaart zetten (citymarketing, Daarom Diemen)
7. Het gemeentelijke budget voor cultuur blijft de komende jaren ten minste op peil
8. Zoveel mogelijk initiatief vanuit de culturele sector en het maatschappelijk middenveld; de gemeente faciliteert en subsidieert

2.3 Uitgangspunten

Op basis van de hierboven benoemde ambities formuleren wij de navolgende uitgangspunten voor het cultuurbeleid in Diemen.

Toegankelijkheid en zichtbaarheid

De gemeente richt zich in haar cultuurbeleid op het toegankelijk maken van kunst en cultuur voor verschillende doelgroepen. Voorwaarde daarvoor is dat het culturele aanbod in Diemen voor iedereen zichtbaar en vindbaar is, waarvoor goede promotie noodzakelijk is. Uitgangspunt is dat de culturele voorzieningen in Diemen zowel fysiek als financieel toegankelijk moeten zijn voor zoveel mogelijk lokale aanbieders van culturele activiteiten. Om het culturele aanbod toegankelijk te maken voor inwoners met een laag inkomen continueert de gemeente de daarvoor bestaande ondersteuningsregelingen (Jeugdcultuurfonds, bijzondere bijstand). Om het aanbod toegankelijk te maken voor inwoners met een zorgbehoefte, handicap of beperking stimuleren wij de gesubsidieerde partijen om ook voor deze doelgroepen een aantrekkelijk aanbod op te stellen en daarvoor wellicht de samenwerking met de Stichting Welzijn Diemen en zorgaanbieders op te zoeken.

Verbinding en duurzaamheid

De gemeente wil de samenwerking tussen de gesubsidieerde instellingen en andere (culturele) partijen versterken. Maar ook de samenwerking tussen de culturele partijen en de scholen. Deze samenwerking moet leiden tot een groter en beter bereik van doelgroepen die anders niet zouden worden bereikt, zoals kinderen uit achterstandsgezinnen, ouderen en mensen met een zorgbehoefte, handicap of beperking. Samenwerking leidt niet alleen tot meer efficiëntie maar ook tot nieuwe inzichten en biedt onze inwoners continuïteit in het aanbod.

Faciliteren en stimuleren

De rol van de gemeente is vooral faciliterend. Wij willen initiatieven voor culturele activiteiten stimuleren. De invulling en uitvoering ervan ligt bij de verenigingen en instellingen. De gemeente bepaalt welke activiteiten zij wel en niet financieel (of anderszins) zal ondersteunen, waarbij de groei van Diemen een punt van aandacht zal zijn.

Basis ligt bij breedtecultuur

Toegankelijke voorzieningen, betaalbaar cultuuronderwijs en breed gedragen evenementen zijn manieren om cultuur dichterbij de mensen te brengen zodat zoveel mogelijk mensen kennis maken met kunst en cultuur en actief kunnen deelnemen aan culturele activiteiten/evenementen. Hierbij wordt aandacht gegeven aan de diversiteit in de samenstelling van de Diemense bevolking. Het beleid zal zich niet primair richten op kunst met de hoofdletter K. Daarvoor ligt Amsterdam om de hoek. Mochten zich op dit gebied echter kansen aandienen, dan zullen deze zo mogelijk worden aangegrepen.

2.4 Totstandkoming nota

Startnotitie

In een startnotitie die in december 2016 aan de gemeenteraad is voorgelegd, zijn de kaders voor en de reikwijdte van de cultuurnota beschreven. Ook is in deze startnotitie ingegaan op de participatie van verenigingen en instellingen bij de totstandkoming van de nota.

Cultuurmonitor

In juli 2017 is een enquête verstuurd naar 4000 inwoners van Diemen van 18 jaar en ouder. Deze enquête is bedoeld om inzicht te krijgen in hun cultuurparticipatie en hoe kunst en cultuur door hen beleefd wordt. Het wordt gezien als een nulmeting. De enquête is door 557 inwoners ingevuld waarmee de uitkomst ervan representatief is. De resultaten zijn verwerkt in de Cultuurmonitor 2017 (zie bijlage) en geven een goed beeld van de huidige stand van (culturele) zaken volgens inwoners van Diemen. De belangrijkste resultaten uit de monitor worden verder in de nota kort samengevat.

Participatietraject

Dit traject bestond uit een tweetal bijeenkomsten. Voor deze bijeenkomsten zijn alle culturele instellingen en verenigingen in Diemen uitgenodigd alsmede een aantal andere belanghebbenden/geïnteresseerden. Tijdens de eerste bijeenkomst hebben de genodigden een algemene presentatie gekregen over kunst en cultuur en de rol en verantwoordelijkheden van de gemeente daarin. Tijdens de tweede bijeenkomst is er actief nagedacht over hoe kunst en cultuur ervoor staat in Diemen en wat eventueel verbeter-/aandachtspunten zijn. In groepen van ongeveer acht personen zijn tien vragen besproken. Aan het eind van de avond zijn deze vragen plenair behandeld waarbij elke tafel een terugkoppeling kon geven. De tien vragen uit de tweede bijeenkomst zijn ook gesteld aan de Jongerenraad Diemen. De tweede avond werd bijgewoond door dichter/spreker/schrijver Gershwin Bonevacía. Hij opende de avond met een bestaand gedicht van zijn hand en besloot de avond met een gedicht dat hij tijdens de avond op basis van het besprokene heeft gemaakt (zie hieronder).

*We gaven vandaag een vervolg aan twee weken geleden.
We discussieerden over kunst in het hier en nu, maar stonden ook stil bij het verleden.*

Kernvoorzieningen, erfgoed, samenwerken, broedplaats. Meer plek, minder plaats. Vrijwilligers en stageplaatsen.

*Wat zijn de kernwaarden of wat hadden de kernwaarden volgens u moeten zijn?
Samenwerken, inclusiviteit, toegankelijkheid of kwaliteit?*

*Behouden we de traditionele kunstinstellingen of maken we ruimte voor nieuwe initiatieven?
Professioneel of amateur, waar gaan we voor kiezen?*

*Er werd gediscussieerd over jongeren en over organisaties die moeite hebben om ze te bereiken.
We kwamen tot de conclusie dat de locatie omgeving in rap tempo zal vergrijzen.*

Ik hoorde iemand zeggen "ons lidmaatschap loopt af". Ik vroeg mezelf af wie zich nog door middel van lidmaatschap laat verbinden. Lidmaatschap lijkt mij een gedateerd concept waarin jongeren zich niet kunnen vinden.

Het meest hoorde ik "doelgroep, bedienen, Amsterdam en Diemen, geld, subsidies en verdienen".

*Wat gebeurt er buiten de gevestigde orde en waarom zijn ze er niet?
Of is dit iedereen die kunst draagt of biedt in dit gebied?*

*Jongeren, ouderen, beleidsmakers, allen op zoek naar een balans.
Iedereen dezelfde stappen, iedereen in een dans.*

Gershwin Bonevacía, 11-10-2017

3 Cultuurmonitor / Nulmeting

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten uit de Cultuurmonitor 2017 gepresenteerd. Wat blijkt, is dat inwoners in Diemen over het algemeen redelijk tevreden zijn over het huidige kunst- en cultuuraanbod in Diemen. Dit is te zien aan het gemiddelde rapportcijfer van 6,7.

Meer dan de helft bezoekt een culturele instelling

Ruim de helft van de respondenten heeft het afgelopen jaar één of meerdere culturele instellingen binnen Diemen bezocht. Een film is hierbij het vaakst bezocht. Cabaret en een optreden van familie, vrienden of bekenden volgen hierna. Van de culturele instellingen in Diemen zijn Theater De Omval en de openbare bibliotheek het vaakst bezocht.

Schilderen, tekenen, fotografie en film zijn het populairst

Eén vijfde van de respondenten heeft de afgelopen twaalf maanden zelf een kunst- en/of culturele activiteit beoefend in Diemen. Hiervan hebben de meeste respondenten aan schilderen, tekenen, fotografie of film gedaan.

Nul tot twee uur per week en (als) lid bij een vereniging

Respondenten besteden gemiddeld tot twee uur per week aan het beoefenen van kunst- en/of culturele activiteiten. Dit wordt het vaakst alleen gedaan of als lid bij een vereniging of gezelschap. Slechts 10% geeft aan lid te zijn van een culturele vereniging in Diemen.

Diemen oordeelt positief, maar aanbod is soms onbekend

De culturele instellingen in Diemen worden over het algemeen positief beoordeeld. Dit geldt ook voor kunst in de openbare ruimte, het cultureel erfgoed en de evenementen in Diemen. Betere en/of meer publiciteit van culturele instellingen wordt als verbeterpunt aangedragen.

Meerdere kanalen gebruiken

Het merendeel van de respondenten houdt zich op de hoogte van kunst- en/of culturele activiteiten in Diemen via het huis-aan-huisblad (hier valt ook het DiemerNieuws onder). Andere kanalen zoals social media, de krant en de website van de betreffende instelling worden echter ook door 20 tot 30% van de respondenten genoemd. Hieruit blijkt dat het inzetten van meerdere kanalen naast elkaar zinvol is.

Een eigen kunst- en cultuuraanbod

Een groot deel van de respondenten vindt kunst en cultuur belangrijk voor de samenleving en voor kinderen en jongeren. Daarnaast is bijna de helft van de respondenten van mening dat Diemen zelf een breed kunst- en cultuuraanbod moet hebben, ondanks dat Amsterdam om de hoek ligt.

4 Uitkomsten participatietraject

Tijdens de tweede bijeenkomst in het participatietraject hebben vertegenwoordigers van culturele instellingen en een aantal andere belanghebbenden/geïnteresseerden aan de hand van tien vragen met elkaar gediscussieerd over het kunst- en cultuuraanbod in Diemen.

Dezelfde vragen zijn vervolgens voorgelegd aan de Jongerenraad Diemen.

De belangrijkste input die hieruit naar voren is gekomen, wordt in dit hoofdstuk uiteengezet. In het volgende hoofdstuk komen we terug op de belangrijkste punten en geven we aan hoe we daarmee aan de slag gaan.

Meer aandacht voor promotie

Een aandachtspunt dat genoemd is, is meer aandacht voor promotie en publieksbereik. Een marketingcoach als variant op de sportcoaches is hierbij als voorbeeld genoemd en ook promoten op plekken waar veel mensen (samen) komen, zoals het winkelcentrum. Ook kan hier een link gelegd worden met Daarom Diemen, de citymarketing van Diemen. Daarom Diemen heeft veel kanalen; de spelers in het culturele veld zouden dit (meer) kunnen benutten. Het is een essentieel (zend)netwerk voor de culturele sector.

Cultureel erfgoed verdient meer aandacht

De Historische Kring Diemen is momenteel bezig om historie meer naar scholen te trekken. Het verdient echter meer aandacht. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door activiteiten rondom erfgoed, zoals een bezoek aan Fort Diemerdam, te stimuleren. Daarnaast is samenwerking tussen partners en de gemeente van essentieel belang. Ook kan de omgeving rond historische gebouwen/activiteiten verbeterd worden, door bijvoorbeeld aanwijzingen rondom gebouwen of monumenten waar nodig uit te breiden.

Kernvoorzieningen zijn op orde

Over het algemeen zijn de kernvoorzieningen in Diemen op orde: er is een bibliotheek, een filmzaal, een theater en een ontmoetingsplek. Om ervoor te zorgen dat alle kunst- en culturele vormen evenveel aandacht krijgen wordt gesuggereerd om aan het begin van het culturele seizoen een activiteit te organiseren die als start van het seizoen kan dienen. Ook een digitale omgeving met daarop een overzicht van alle culturele activiteiten kan hierbij helpen. Een tweede punt dat speelt, is de vraag of het kunst- en cultuuraanbod divers genoeg is voor de (diverse) bevolkingssamenstelling in Diemen. Tot slot wordt genoemd dat cultuureducatie meer aandacht verdient, waarbij meer/betere samenwerking met scholen een belangrijke rol speelt.

Combinatiefunctionarissen voor kunst en cultuur

De in Diemen aanwezige combinatiefunctionarissen werken in de praktijk primair als buurtsportcoaches. Mogelijk kunnen zij ook worden ingezet op het gebied van kunst en cultuur. Dat zou in lijn zijn met hun oorspronkelijke opdracht.

Extra podiumruimte

De wens werd geuit om te investeren in een kleine, professionele theaterzaal waar jonge talenten zich kunnen ontwikkelen en waar andere culturele experimenten plaats kunnen vinden. Theater de Omval is daarvoor te duur en beschikt over te weinig capaciteit.

Samenwerking kan beter

Er kan op cultureel gebied beter samengewerkt worden tussen culturele organisaties en organisaties in andere domeinen.

Toegankelijk, ondernemend en vertrouwd

De kernwaarden van Daarom Diemen zijn toegankelijk, ondernemend en vertrouwd. Deze kernwaarden zijn ook van toepassing op kunst en cultuur in Diemen. Kunst en cultuur moet uitnodigend, prikkelend, aansprekend en innovatief zijn: zorg dat het verschil maakt. Ook speelt diversiteit en betaalbaarheid een rol.

5 Culturele instellingen en functies

In dit hoofdstuk worden de culturele functies uit het Ringenmodel van de VNG (zie hoofdstuk 1) vertaald naar de situatie zoals die momenteel in Diemen bestaat. Voorts worden de gevolgen van de ambities en uitgangspunten uit hoofdstuk 2 voor de desbetreffende instellingen/functies omgezet in concrete beleidsvoornemens.

5.1 Podia

Theater De Omval

Theater De Omval afficheert zichzelf als de culturele huiskamer van Diemen. Als thuisbasis van een aantal Diemense culturele instellingen en als theater annex filmzaal annex cultureel café is dit naar onze mening ook een rake typering.

Stichting De Omval Diemen ontvangt van de gemeente jaarlijks subsidie voor respectievelijk het beheer en de exploitatie van het gebouw en de programmering van een theater- en filmaanbod. In 2017 was hier in totaal een bedrag van € 324.876,- mee gemoeid (€ 154.073,- voor beheer c.a. en € 170.802,- voor theater en filmprogrammering). De subsidie wordt jaarlijks geïndexeerd. De bezoekersaantallen van de theater- en filmvoorstellingen in De Omval stijgen nog ieder jaar, waaruit valt op te maken dat deze voorstellingen in een behoefte voorzien.

Het bestuur van de stichting stelt om de vier jaar een beleidsplan op. Het laatste beleidsplan “De Culturele magneet van Diemen” dateert uit 2014 en loopt tot en met 2017. Een nieuw beleidsplan zit in de pijplijn maar verschijnt te laat om daarover in deze nota nog iets op te merken. De verwachting is echter dat het bestuur het met “De Culturele magneet van Diemen” ingezette beleid zal voortzetten. Dit beleid komt er samengevat op neer dat Theater De Omval met een hoogwaardig aanbod aan theater en film een goed onderdak biedt voor Diemense culturele verenigingen en instituten. Met mooie zalen en een horecagelegenheid die functioneert als de huiskamer van Diemen, wil Theater De Omval nog meer aantrekkingskracht gaan uitoefenen op iedereen die belangstelling heeft voor kunst en cultuur en alle mensen die een aangename plaats van samenkomst zoeken. Wij onderschrijven dit beleid en zullen onze steun aan de stichting de komende jaren onverkort continueren.

Theater de Omval

Punt van aandacht naar de toekomst is het verder optimaliseren van het gebruik van het gebouw. In dit kader noemen wij het onderzoek naar de mogelijkheid om de openbare bibliotheek (OBA) in Theater De Omval te vestigen. Vanuit de OBA en Theater De Omval is (of wordt binnenkort)

met dit onderzoek gestart. Op voorhand zijn wij voorstander van een zo optimaal mogelijk gebruik van gemeentelijke gebouwen en zien wij de meerwaarde van vestiging van de OBA in het gebouw. De combinatie moet fysiek echter wel passen. De OBA heeft inmiddels veel ervaring met het delen van gebouwen en wij hebben er dan ook vertrouwen in dat er een gedegen en realistisch onderzoek zal plaatsvinden.

De samenstelling van de Diemense bevolking is zeer divers. Wij zullen bij het bestuur van de stichting daarom aandringen op een 'vertaling' van deze diversiteit in haar theater/filmprogrammering, opdat de 'culturele huiskamer van Diemen' ook daadwerkelijk een huiskamer kan zijn voor alle inwoners van Diemen.

Concertzaal Schuilkerk De Hoop

Naast het podium dat Theater De Omval biedt voor theatervoorstellingen c.a. is er in Diemen nog een podium specifiek voor muziek: concertzaal De Hoop. In de voormalige schuilkerk De Hoop aan de Hartveldseweg programmeert de Stichting Vrienden van De Hoop al jaren een kwalitatief hoogstaande serie kamermuziek onder de naam "Kamermuziek in De Hoop". Jaarlijks vinden er zes concerten in deze serie plaats waarbij vaak jonge veelbelovende musici voor het optreden.

De stichting ontvangt voor de organisatie van deze serie kamermuziek van de gemeente een structurele subsidie. In 2017 bedroeg deze € 2.944,-.

Het bestuur van de stichting heeft in het participatietraject dat vooraf is gegaan aan de opstelling van deze nota gepleit voor een meer nadrukkelijke positionering van concertzaal De Hoop in Diemen. Het bestuur signaleert namelijk dat het bereik van haar concertserie in Diemen zelf achterblijft, waardoor de potentie van de concertzaal voor Diemen onderbenut blijft. De stimulans die van de concertseries uitgaat kan in de beleving van het bestuur leiden tot een intensiever gebruik van De Hoop als concertzaal. Bijvoorbeeld als plaats voor uitvoeringen van leerlingen van de muziekschool of andere Diemense gezelschappen.

Wij onderschrijven de waarde en de potentie van De Hoop als concertzaal in en voor Diemen. Samen met het bestuur van de Stichting Vrienden van De Hoop willen wij dan ook bezien op welke wijze deze potentie meer kan worden aangesproken. Daarbij dient in ieder geval aandacht te zijn voor de huurtarieven die voor het gebouw gelden. Deze zijn aan de hoge kant en staan de huur van het gebouw door Diemense gezelschappen mogelijk in de weg. Met de eigenaar van De Hoop, i.c. Stadsherstel Amsterdam, kan hierover worden gesproken en daarnaast kunnen eventueel van gemeentewege te verstrekken incidentele huursubsidies mogelijk huurbevorderend werken.

Schuilkerk de Hoop

In het participatietraject dat vooraf ging aan de opstelling van deze nota is door meerdere instellingen gepleit voor de vestiging van een broedplaats in Diemen. Deze instellingen hanteerden hierbij echter een andere definitie van het begrip broedplaats dan wij doen. Zij doelden meer op een kleine doch professionele maar vooral betaalbare theaterzaal waar podiumtalenten hun eerste stappen op het toneel kunnen zetten en waar culturele experimenten kunnen plaatsvinden.

Wij zijn geen voorstander van de realisering van een dergelijke separate voorziening. Wij zijn de mening toegedaan, dat Theater De Omval zich hier toch voor zou moeten kunnen lenen en voorts, dat ook de reeds aanwezige en nog te realiseren brede scholen en wijkcentra in Diemen hiervoor geschikt zijn of geschikt zouden moeten worden gemaakt. Wij zullen hierover in overleg treden met het bestuur van De Omval en de desbetreffende schoolbesturen en de Stichting Welzijn Diemen.

5.2 Media en Letteren

Bibliotheek

De bibliotheek in Diemen is een filiaal van de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA). Als onderdeel van de Openbare Bibliotheek Amsterdam profiteert dit filiaal (en dus Diemen) van de unieke positie die de OBA als grootste en meest bezochte culturele organisatie in Amsterdam inneemt.

De OBA Diemen ontvangt een structurele subsidie van de gemeente. In 2017 bedroeg deze € 282.752,-. Deze gemeentelijke subsidie dekt niet alle kosten die de OBA maakt voor het filiaal Diemen. Voor 2017 is er een tekort begroot van ruim € 80.000,-. Met de OBA hebben wij het afgelopen jaar gesproken over het oplossen van dit tekort. Uiteindelijk is afgesproken dat de gemeentelijke subsidie in drie jaar zal stijgen met in totaal een bedrag van € 50.000,- en dat de OBA verantwoordelijk is voor het oplossen van het dan nog resterende tekort, zonder daarvoor aan de huidige openingstijden van het filiaal Diemen te tornen.

Het beleid van de OBA ligt vast in vierjaarlijkse beleidsplannen. Het huidige beleidsplan "Samen voor heel Amsterdam" loopt tot en met 2018. Ondanks de titel van dit beleidsplan is er voor Diemen en haar bibliotheekfiliaal wel degelijk aandacht.

De voorbereidingen voor de beleidsperiode 2019-2022 zijn inmiddels in gang gezet. De gemeente wordt bij de totstandkoming van dit nieuwe beleidsplan nadrukkelijk betrokken en zal toezien op opnieuw specifieke aandacht voor Diemen erin.

Het feit dat de bibliotheek Diemen deel uitmaakt van een groter geheel impliceert niet dat er geen lokale accenten kunnen worden gelegd. Met de directeur van de OBA vindt tweemaal per jaar bestuurlijk overleg plaats over juist deze lokale accenten. Voor 2018 en verder wil de OBA de

vestiging in Diemen gaan positioneren als een knooppunt voor Diemenaren die hun taal- en digitale vaardigheden willen verbeteren. Daarnaast wordt het Boekstartprogramma op de vestiging uitgebreid met periodieke activiteiten gericht op de taalontwikkeling van baby's en peuters. Tevens zal worden gestart met een project buurtactivatie om buurtbewoners meer te betrekken bij de programmering in het filiaal en bestaat er de ambitie intensiever met het onderwijs in Diemen te gaan samenwerken.

Wij onderschrijven de specifiek op Diemen gerichte beleidsvoornemens van de OBA. Met name de ambitie om de samenwerking met het onderwijs in Diemen te verstevigen spreekt ons aan. Wij willen hieraan dan ook onze volle medewerking verlenen. Punt van aandacht voor de komende jaren vormt voor ons de huisvesting van de bibliotheek. In dit kader wijzen wij nogmaals op het onderzoek naar de mogelijkheid van vestiging van de bibliotheek in Theater De Omval.

Lokale omroep

De lokale omroepen vormen naast de landelijke en de regionale omroepen de derde laag van het Nederlandse publieke mediabestel. Lokale omroepen werken vanuit dezelfde wettelijke publieke opdracht als de landelijke en regionale omroepen, waarbij de lokale omroepen zich onderscheiden door een media-aanbod dat is gericht op de directe leefwereld van de burger. Hij geeft daaraan vorm met betrokkenheid van inwoners en groeperingen. Minstens de helft van alle lokale mediaproducties moet informatief, cultureel en/of educatief zijn. Er moet aandacht zijn voor bewoners, straten en buurten in het verzorgingsgebied.

De Diemer Omroep Stichting (D.O.S.) vervult in onze gemeente de rol van lokale omroep. De D.O.S. verzorgt radio- en televisieprogramma's voor Diemen en ontvangt hiervoor van de gemeente jaarlijks een zogenaamde bekostigingsbijdrage (in 2017 een bedrag van € 15.587,-). Feitelijk betreft dit de één op één doorsluiting van middelen die de gemeente van het rijk ontvangt voor de instandhouding van een lokale omroep. Haar overige inkomsten verkrijgt de omroep uit reclameopbrengsten en oud papier inzameling.

Het bereik (kijk- en luisterdichtheid) en de bekendheid van de D.O.S. in Diemen is zeer beperkt. Dit blijkt uit de cultuurmonitor en werd ook breed bevestigd tijdens de twee participatiebijeenkomsten.

De formele bemoeienis van de gemeente met de D.O.S. beperkt zich naast de financiële instandhouding slechts tot het één keer in de vijf jaar uitbrengen van een advies door de gemeenteraad aan het Commissariaat voor de Media. Dit advies handelt over, kort samengevat, de vraag in hoeverre het bij de D.O.S. aanwezige Programma Beleidsbepalend Orgaan (PBO) representatief is voor de in Diemen meest voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en

geestelijke stromingen. Op basis van dit advies besluit het Commissariaat over zendtijdtoewijzing aan de lokale omroep.

Eind 2015 heeft de gemeenteraad het Commissariaat over de representativiteit van het PBO positief geadviseerd en heeft het Commissariaat vervolgens de D.O.S. zendtijd toegewezen voor de periode van 17 april 2016 tot 17 april 2021. Het advies van de gemeenteraad kwam destijds niet zonder slag of stoot tot stand. Er was bij de gemeenteraad ten tijde van de vraag om het advies veel twijfel over het functioneren van de D.O.S. in zijn algemeenheid en het PBO in het bijzonder. Het college werd gevraagd de situatie bij de D.O.S. jaarlijks te monitoren.

Inmiddels is de samenstelling van het PBO in die zin gewijzigd, dat er thans personen in zitting hebben, die van binnenuit veranderingen bij de D.O.S. willen doorvoeren. Ook bij een aantal actief zijnde vrijwilligers bij de omroep bespeuren wij een positieve veranderingsgezinde houding.

In de communicatie tussen overheid, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en de burger is de nabijheid van een lokale omroep een onmisbare kwaliteit geworden tegenover de relatieve anonimiteit van het media-aanbod op regionaal en landelijk niveau. De lokale omroep verbindt burgers met elkaar en met hun omgeving. Herkenning, nabijheid, gemeenschapsgevoel en participatie zijn daarbij kernbegrippen. Juist omdat de gemeenten steeds meer taken uitvoeren die de levenssfeer van inwoners rechtstreeks raken, zoals de zorg en arbeidsparticipatie, wordt de controlerende en agenderende functie van de lokale publieke omroepen alleen maar belangrijker.

Gelet op de hiervoor beschreven maatschappelijke waarde die een lokale omroep voor de gemeente kan hebben, willen wij waar wenselijk/mogelijk initiatieven die per saldo leiden tot een beter functionerende Diemer Omroep Stichting ondersteunen. Ook wanneer deze initiatieven voor de gemeente eventueel (beperkte) financiële consequenties zouden hebben.

In het Regeerakkoord 2017-2021 “Vertrouwen in de toekomst” erkent het kabinet het belang van een stevige lokale omroep en is met zoveel woorden gesteld, dat het zich zal beraden op de wijze van organisatie en financiering ervan. Op voorhand heeft het kabinet hiervoor echter geen extra rijksmiddelen beschikbaar terwijl de huidige middelen voor een stevige lokale omroep, wat daar ook onder mag worden verstaan, evident ontoereikend zijn. Wij wachten de landelijke ontwikkelingen op dit gebied in de komende periode met belangstelling af.

5.3 Kunst- en cultuureducatie

Cultuureducatie is belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing van mensen en de ontwikkeling van creativiteit en het kritisch denkvermogen. Het draagt bij aan identiteitsvorming en levert een belangrijke bijdrage aan het ontwikkelen van creatieve competenties voor de toekomst.

Wij geven prioriteit aan cultuureducatie voor kinderen en jongeren tot 21 jaar. Kinderen moeten op jonge leeftijd volop mogelijkheden krijgen om met cultuur in aanraking te komen, zowel actief als receptief. In dit verband ondersteunen wij de Muziekschool Diemen op het gebied van de individuele lessen die zij verzorgen voor maximaal 150 jongeren uit Diemen tot 21 jaar en voor de coördinatie van het project “Meer met Muziek” dat de muziekschool verzorgt op vijf van de zeven Diemense basisscholen. In 2017 kenden wij de Muziekschool Diemen hiervoor een subsidie toe van in totaal € 58.810,-. De ondersteuning van de Muziekschool Diemen zullen wij onveranderd continueren.

Naast de ondersteuning van de Muziekschool Diemen kennen wij Theater De Omval een (nu nog) incidentele subsidie toe voor het project “Met Kinderen naar De Omval”. In 2017 betrof dit een bedrag van € 3.800,-. In het kader van dit project komen alle kinderen van de Diemense basisscholen ten minste één keer in hun basisschoolcarrière in Theater De Omval voor een theatervoorstelling. Wij willen Theater De Omval voor dit project structureel gaan ondersteunen.

Cultuureducatie krijgt ook landelijk veel aandacht en het Rijk zet de komende jaren wederom in op verankering en verdieping ervan binnen het onderwijs. Dit vertaalt zich in verschillende landelijke (subsidie)regelingen voor het primair onderwijs zoals Cultuureducatie met Kwaliteit en de regeling Impuls Muziekonderwijs. Diemense basisscholen maken (nog) geen gebruik van deze regelingen. Dat is hun eigen autonome afweging waar wij begrip voor hebben en wat niet impliceert dat zij binnen hun scholen geen aandacht aan cultuur besteden.

In samenwerking met de Historische Kring Diemen en de basisscholen in Diemen willen wij vorm gaan geven aan een lespakket waarin aandacht wordt besteed aan de historie van Diemen. Dit lespakket zou onderdeel moeten gaan vormen van de geschiedenislessen op de basisscholen.

5.4 Broedplaatsen

Broedplaatsen zoals in deze nota bedoeld, zijn verzamelgebouwen die een basis vormen voor beginnende artistieke talenten die een ruimte zoeken om zich te vestigen. Zij kunnen vanuit die broedplaats hun carrières starten als kunstenaars pur sang of als creatieve ondernemers. Die nieuwe instroom van talent is belangrijk voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van een gemeente.

In het hiervoor beschreven Ringenmodel van de VNG vallen broedplaatsen in de tweede ring. Als ‘extra voorziening’ (om in de terminologie van dit ringenmodel te blijven) kent de gemeente Diemen

broedplaats Fenix aan de Verrijn Stuartweg. Daarnaast is de Pastorie van de RK Kerk aan de Hartveldseweg (een rijksmonument) tijdelijk omgevormd tot een foto- en filmlocatie.

Broedplaatsen kunnen als vanzelf ontstaan, maar ook gecreëerd worden: denk aan (langdurig) leegstaande fabrieks-, winkel- of kantoorpanden. Bij het creëren van broedplaatsen kan de gemeente een belangrijke rol spelen.

In principe huldigen wij het standpunt, dat broedplaatsen als vanzelf zouden moeten ontstaan. In voorkomende gevallen echter, zijn wij vanuit de meerwaarde van een broedplaats voor de vitaliteit van Diemen bereid initiatiefnemers voor broedplaatsen dan wel eigenaren van leegstaande panden die tijdelijk op zoek zijn naar een bestemming hiervoor te ondersteunen. De wijze van ondersteuning zal dan van geval tot geval worden gezien. Wij merken hierbij wel op, dat onze ondersteuning altijd van tijdelijke aard zal zijn. Ondernemerschap betekent immers ook het op je eigen benen kunnen staan.

5.5 Amateurkunst

Met amateurkunst bedoelen wij in deze nota kunstbeoefening in de vrije tijd, al dan niet in georganiseerd verband. De basis voor het culturele leven in Diemen ligt bij inwoners die zelf kunstzinnige activiteiten ontplooiën. In Diemen zijn talloze verenigingen actief op vrijwel alle denkbare culturele terreinen. Deze lokale initiatieven vormen het kloppend hart van de Diemense samenleving.

De meeste van deze verenigingen ontvangen structurele financiële ondersteuning van de gemeente. De bedragen die hiermee gemoeid zijn verschillen sterk per vereniging. Zo ontving de musicalvereniging Edog Muzikaal Theater in 2017 een bedrag van € 20.555,-, de Diemer Harmonie € 5.702,-, het koor Carpe Diem € 3.385,-, het koor Voice Female € 2.748,-, Kunstzin Diemen € 1.530,- en de Theatergroep Diemen € 1.791,-.

De relatief hoge subsidie voor Edog is historisch bepaald en hangt nauw samen met de hoge kosten van de jaarlijkse uitvoering in eigen beheer van een grote productie. De vereniging is overigens het schoolvoorbeeld van de door ons hieronder uitgesproken wens open te staan voor innovatie. Nog niet zo lang geleden was Edog sec een operettevereniging en werd zij geconfronteerd met sterk teruglopende ledenaantallen en verminderde belangstelling voor haar jaarlijkse uitvoeringen met alle nadelige (financiële) gevolgen van dien. Na de omvorming tot musicalvereniging floreert Edog weer.

De gemeente is zondermeer trots op haar culturele verenigingen en zal deze, ook vanuit de insteek dat ze bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen als versterking van burgerschap, actieve en receptieve cultuurparticipatie en sociale cohesie, blijven ondersteunen. Punt van aandacht daarbij van onze zijde is het (verder) stimuleren van ondernemerschap en innovatie bij deze verenigingen en

hun aandacht voor respectievelijk de diversiteit in de samenstelling van de Diemense bevolking en de samenwerking met zorginstellingen en het welzijnswerk in Diemen.

In het participatietraject voorafgaande aan de opstelling van deze nota is onder andere gepleit voor de realisering van een kleinere doch professionele en vooral betaalbare theaterzaal in Diemen. De grote zaal van Theater De Omval, zo wordt gesteld, is voor kleine producties of experimenten te duur en daarbij vaak bezet. In paragraaf 5.1 hebben wij ons standpunt over deze wens reeds geformuleerd.

Amateurkunstverenigingen in Diemen, zo geven zij zelf aan, worstelen met het steeds verkrijgen van de juiste aandacht voor hun activiteiten (promotie). Zij vragen in dit verband om ondersteuning van de zijde van de gemeente. Wij onderschrijven het belang van een goede promotie en wijzen in dit verband op de mogelijkheden die Daarom Diemen (citymarketing) nu reeds biedt (separate website, facebook) en in de loop van 2018 zal bieden (digitale borden bij entrees gemeente). Wij zijn echter bereid op dit vlak verder met de verenigingen mee te denken en hen mogelijk te ondersteunen. De inzet van de buurtsportcoaches, de Citymarketeer (Daarom Diemen) en/of de PR-functionaris van Theater De Omval en de opzet van een evenementen- en/of activiteitenkalender zijn hierbij mogelijkheden die in ieder geval nader zullen worden onderzocht.

Voor culturele experimenten en incidentele producties hebben de Diemense amateurkunstverenigingen grosso modo geen middelen beschikbaar. Dit staat de innovatie van hun aanbod nogal eens in de weg. Wij zullen in dit verband de mogelijkheid van een productiefonds van waaruit bijdragen hiervoor beschikbaar kunnen worden gesteld, onderzoeken.

5.6 Erfgoed en monumenten

De beleidsnota "Cultuurhistorie Diemen" zoals die in 2005 door de gemeenteraad is vastgesteld, vormt op dit moment nog de formele basis voor het gemeentelijke beleid op het gebied van erfgoed en monumenten. Er bestaan geen concrete plannen om op korte termijn een nieuwe nota op te stellen.

De aandacht van de gemeente focust zich in toenemende mate op het duurzaam behoud van de in Diemen aanwezige rijks-, provinciale en gemeentelijke monumenten en op een geleidelijke uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Herbestemming (behoud van het monument door ontwikkeling) is hierbij een belangrijk aandachtspunt. De toegenomen aandacht van de gemeente voor monumenten blijkt ook uit de deelname van de gemeente aan de Open Monumentendagen. In voorkomende gevallen is het streven van de gemeente erop gericht cultureel erfgoed te gebruiken als inspiratiebron en meerwaarde bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

De bescherming van archeologische waarden is inmiddels verankerd in alle in de gemeente geldende bestemmingsplannen. Uitgangspunt hierbij is zoveel mogelijk behoud in situ (ter plaatse).

Op het gebied van erfgoed en cultuurhistorie werkt de gemeente samen en ondersteunt de gemeente de Historische Kring Diemen (HKD). De ondersteuning betreft een structurele subsidie ter hoogte van de huurkosten van de verenigingsruimte in De Schakel. In 2017 ging het om een bedrag van € 7.000,-. De samenwerking met de HKD heeft onder andere geresulteerd in een wandeling langs locaties die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Diemen op welke manier dan ook belangrijk waren. De ondersteuning van de HKD zal onveranderd worden gecontinueerd.

De HKD heeft een verenigingsruimte in De Schakel in het centrum van Diemen. Deze ruimte is ook gedeeltelijk ingericht als expositieruimte annex Oudheidskamer. Voor dit laatste is de ruimte misschien niet bijzonder aantrekkelijk. Mocht zich voor een volwaardige Oudheidskamer in Diemen een betere ruimte aandienen, dan zullen wij in overleg met de HKD de mogelijkheden voor realisering daarvan onderzoeken, waarbij wij benadrukken, dat waar het om de financiering van een dergelijke voorziening gaat, de HKD ook verantwoordelijkheid draagt. Ook zou crowdsourcing ingezet kunnen worden.

Zoals reeds benoemd onder paragraaf 5.3 willen wij in samenwerking met de Historische Kring Diemen en de basisscholen in Diemen vorm gaan geven aan een lespakket waarin aandacht wordt besteed aan de historie van Diemen. Dit lespakket zou onderdeel moeten gaan vormen van de geschiedenislessen op de basisscholen. Achterliggende gedachte hierbij is dat iedere basisschoolleerling in Diemen iets leert over de geschiedenis van zijn of haar eigen woonplaats.

5.7 Kunst in de openbare ruimte / Expositieruimten

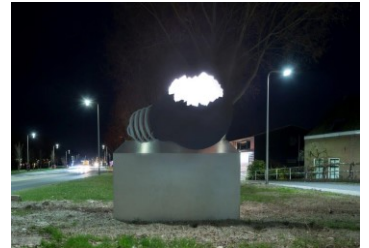
Met kunst in de openbare ruimte kan worden bijgedragen aan de verbetering van de fysieke en sociale leefomgeving en kan de identiteit van de gemeente worden versterkt. Kunst in de openbare ruimte is dus meer dan sec de plaatsing van een beeld, maar dient nadrukkelijk een hoger doel.

Diemen heeft een (beperkte) geschiedenis waar het gaat om het verstrekken van opdrachten voor de realisering van beeldende kunst in de openbare ruimte. Door tussenkomst van de zogenaamde Adviescommissie Beeldende Kunst Diemen is in de jaren 2000-2009 volgens een vast stramien een aantal kunstwerken in Diemen gerealiseerd. Na 2009 werd het stil op dit gebied. Deze stilte hield mede verband met het opdrogen van de financiële bron van waaruit de kunstwerken destijds werden gefinancierd.

In 2016 en 2017 zijn in Diemen opnieuw kunstwerken in de openbare ruimte geplaatst. Deze werken zijn direct gekoppeld aan een groot infrastructureel project en zijn ook vanuit dit project, i.c. de aanleg van een busbaan / de revitalisering van de bedrijventerreinen Sniep/Stammerdijk, geïnitieerd en gefinancierd. Voor het project hebben de kunstwerken een inmiddels bewezen meerwaarde.

Naar de toekomst toe biedt een directe koppeling van beeldende kunst in de openbare ruimte aan infrastructurele projecten (groot zowel als klein) de meeste kans op de realisering van meer kunst in Diemen. Zowel financieel als planmatig kan er immers bij dergelijke projecten in een vroegtijdig stadium rekening worden gehouden met de realisering van kunst ter verfraaiing/versterking van het project. Voorbeelden van projecten waarbij beeldende kunst een factor van toegevoegde waarde kan zijn, zijn de Oost-West As en de spooronderdoorgang Ouddiemerlaan. Ambtelijk zal worden geborgd, dat bij reeds geplande en nog op stapel staande projecten aandacht voor beeldende kunst steeds vanzelfsprekend zal zijn. Dit wil overigens niet zeggen dat het realiseren van beeldende kunst een doel op zich is. De kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte dient als leidraad. Beeldende kunst moet hier iets aan toevoegen.

“De Lamp”, Jeroen Henneman (2017)
Foto: Martijn Buskermolen

Los van de koppeling van beeldende kunst aan infrastructurele projecten staat het collegebesluit van 11 april 2017 om in het kader van de zichtbaarheid van het gemeentelijke LHBT-beleid in Diemen een permanente kunstuiting te realiseren. De in regenboogkleuren aangebrachte letters “Gemeentehuis” op het gemeentehuis worden vooralsnog namelijk gezien als een tijdelijke uiting van zichtbaarheid van dit beleid. Aan dit besluit zal concreet invulling worden gegeven. Voor de kosten van deze kunstuiting kan conform een collegebesluit van 26 mei 2015 tot een bedrag van maximaal € 50.000,- in ieder geval een beroep worden gedaan op de in de gemeentebegroting opgenomen voorziening “Groot onderhoud verhardingen”.

“De Stelling van Diemen”,
Observatorium (2016)
Foto: Martijn Buskermolen

Kunst in de openbare ruimte die in opdracht van de gemeente gerealiseerd wordt, dient in principe volgens een standaardprocedure (stappenplan) tot stand te komen. De procedure die bij de in 2016/2017 gerealiseerde kunstwerken is gevolgd, voldeed prima en kan als norm dienen. Kort samengevat komt deze procedure erop neer dat het college van B&W vooraf locaties en budgetten bepaalt en dat een separate deskundige commissie vervolgens wordt belast met de totstandkoming van de kunstwerken en daarbij in voorkomende gevallen nadrukkelijk omwonenden en/of andere betrokken partijen betreft. Uiteindelijke keuzes van de commissie worden steeds door het college bekrachtigd.

Kunstwerken in de openbare ruimte vereisen onderhoud. Aan de voorkant kan dit onderhoud tot minimaal worden teruggebracht door in opdrachtomschrijvingen voor nieuwe kunstwerken onderhoudsarme materialen voor te schrijven, maar uiteindelijk zal onderhoud noodzakelijk en wenselijk zijn. Hiervoor dient structureel aandacht te komen.

Naast kunst in de openbare buitenruimte worden er in het gemeentehuis met een zekere regelmaat exposities georganiseerd. Bij de selectie van de kunstenaars hiervoor is het streven er steeds op gericht, dat deze een link hebben met Diemen. In sommige gevallen wordt van een kunstenaar die in het gemeentehuis exposeert een werk aangekocht. Aangekochte werken worden onderdeel van de gemeentelijke kunstcollectie en dienen ter verfraaiing van de werkruimtes in het gemeentehuis. Naast de hiervoor bedoelde exposities organiseert de Diemense kunstenaarsvereniging Kunstzin haar jaarlijkse ledenexposities in het gemeentehuis en met een zekere regelmaat de Diemense Kunstprijs. De exposities in het gemeentehuis voorzien in een publieksbehoefte en verfraaien steeds met name de bestuursvleugel van het gemeentehuis. De organisatie ervan zal onveranderd worden gecontinueerd.

“GO! Rejuvenate Things!”
Margriet Smulders (2015)
Expositie gemeentehuis, december 2017

Naast de expositieruimte in het gemeentehuis zijn er in Diemen nog andere plaatsen waar exposities plaatsvinden. Genoemd kunnen worden De Omval, de bibliotheek en Woonzorgcentrum De Diem.

5.8 Culturele evenementen

De gemeente prijst zich rijk met een aantal culturele evenementen waar vele inwoners van Diemen enthousiast aan meedoen en meewerken. Denk hierbij onder andere aan het Diemer Festijn, het Loswalfestival, de Kunstroute, Kunst in Sport, het Jazzfestival Duke op het Diemerplein en het Wereldfestival. Al deze evenementen kenmerken zich door het feit dat zij primair worden georganiseerd door en voor inwoners van Diemen.

Culturele evenementen leiden op diverse terreinen tot positieve effecten. In cultureel opzicht geven ze een impuls aan en verrijken ze het culturele aanbod in onze gemeente. Op sociaal gebied dragen evenementen bij aan het zelforganiserend vermogen van de inwoners en aan de sociale cohesie van de gemeente. Festivals en evenementen hebben daarbij een promotioneel effect doordat ze onze gemeente op de kaart kunnen zetten en daarmee ook mensen uit de regio kunnen trekken.

De rol van de gemeente bij deze evenementen beperkt zich primair tot het verlenen van de eventueel noodzakelijke vergunningen en het beschikbaar stellen van middelen om de evenementen (mede) mogelijk te maken of om de risico's van organisatoren te beperken. Deze rol blijven wij invullen waarbij zal worden bezien in hoeverre een verlaging van de regeldruk voor de organisatoren van evenementen mogelijk is. In voorkomende gevallen zijn wij, zoals dat ook in het verleden is gedaan, vanuit de Daarom Diemen insteek bereid organisatoren van nieuwe evenementen op de achtergrond op weg te helpen.

6 Financieel kader

Voor de huidige uitgaven op het terrein van kunst en cultuur is in de (meerjaren)gemeentebegroting voldoende dekking aanwezig. Daarnaast kan voor 2018 vanuit de voor dat jaar nog beschikbare Citymarketing-middelen een reservering van € 20.000,- worden gedaan. Vanuit deze reservering kunnen conform de afgelopen jaren de diverse festivals die in 2018 plaatsvinden financieel worden ondersteund. Eerst bij de nadere uitwerking van de nieuwe beleidsvoornemens zoals die in deze nota zijn geformuleerd, zullen de (eventuele) financiële gevolgen ervan in kaart worden gebracht. In voorkomende gevallen zal de gemeenteraad dan via de reguliere trajecten (gemeentebegroting) of via de beschikbaarstelling van incidentele kredieten om de beschikbaarstelling van extra financiële middelen worden verzocht. Per saldo vloeien er op dit moment uit deze nota dus geen nieuwe financiële consequenties voor de gemeente voort.

7 Beleidsvoornemens op een rij

In dit hoofdstuk worden alle in deze nota opgenomen concrete nieuwe beleidsvoornemens in lijn met de indeling van hoofdstuk 5 op een rij gezet.

Podia

1. Bij het bestuur van Theater De Omval zullen wij aandringen op extra aandacht in haar theaterprogrammering voor de diverse samenstelling van de Diemense bevolking;
2. Samen met het bestuur van de Stichting Vrienden van De Hoop zullen wij bezien op welke wijze de potentie van De Hoop als concertzaal voor Diemen meer kan worden aangesproken;
3. Wij zullen geen nieuwe kleine theaterzaal in Diemen initiëren maar treden in overleg met respectievelijk De Omval, de basisscholen, eventuele broedplaatsen en de SWD om de onder hen ressorterende gebouwen (beter) geschikt te maken als podium voor jonge talenten en culturele experimenten;

Media en Letteren

4. Wij onderschrijven de specifiek op Diemen gerichte beleidsvoornemens van de OBA en verlenen onze medewerking aan een versteviging van de samenwerking tussen de OBA en het onderwijs in Diemen;
5. De huisvesting van de OBA in Diemen is een punt van aandacht. Een mogelijke samenwerking op dit gebied tussen de OBA en Theater De Omval heeft, onder voorwaarden, onze steun;
6. Waar wenselijk/mogelijk ondersteunen wij initiatieven die per saldo leiden tot een beter functionerende Diemer Omroep Stichting;

Kunst- en cultuureducatie

7. Wij geven prioriteit aan cultuureducatie voor kinderen en jongeren tot 21 jaar;
8. Het project “Met kinderen naar De Omval” willen wij structureel gaan ondersteunen;
9. In samenwerking met de Historische Kring Diemen en het basisonderwijs willen wij vorm gaan geven aan een lespakket waarin aandacht wordt besteed aan de historie van Diemen;

Broedplaatsen

10. Vanuit de meerwaarde van een broedplaats voor de vitaliteit van Diemen zijn wij in voorkomende gevallen bereid initiatiefnemers voor broedplaatsen dan wel eigenaren van leegstaande panden die tijdelijk op zoek zijn naar een bestemming hiervoor op basis van maatwerk te ondersteunen;

Amateurkunst

11. Wij willen ondernemerschap en innovatie en aandacht voor de diversiteit in de samenstelling van de Diemense bevolking en de samenwerking met het welzijnswerk en de zorg bij de amateurkunstverenigingen (verder) stimuleren;
12. Om het culturele aanbod toegankelijk te maken voor inwoners met een zorgbehoefte, handicap of beperking stimuleren wij de gesubsidieerde partijen om ook voor deze doelgroepen een aantrekkelijk aanbod op te stellen en daarbij de samenwerking met zorgaanbieders en de SWD op te zoeken;
13. Wij onderschrijven het belang van een goede promotie voor de activiteiten van de amateurkunstverenigingen en zijn bereid op dit vlak met de verenigingen mee te denken en hen mogelijk te ondersteunen;
14. Wij zullen de mogelijkheid van een productiefonds van waaruit bedragen beschikbaar kunnen worden gesteld voor incidentele producties en culturele experimenten van Diemense verenigingen onderzoeken;

Erfgoed en monumenten

15. Wij streven naar een geleidelijke uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst waarbij herbesteding (behoud van het monument door ontwikkeling) een belangrijk aandachtspunt is;
16. Wij blijven deelnemen aan de Open Monumentendagen met dien verstande, dat bij de organisatie ervan de Historische Kring Diemen nadrukkelijker zal worden betrokken;
17. Wanneer zich voor een volwaardige Oudheidkamer in Diemen een betere ruimte aandient dan het huidige onderkomen van de HKD, dan zullen wij in overleg met de HKD de mogelijkheden voor realisering daarvan onderzoeken;

Kunst in de openbare ruimte / Expositieruimten

18. Ambtelijk zal worden geborgd dat bij reeds geplande en nog op stapel staande infrastructurele projecten aandacht voor beeldende kunst steeds vanzelfsprekend zal zijn, zonder dat daarbij het sec realiseren van beeldende kunst een doel op zich is;
19. In het kader van het gemeentelijke LHBT-beleid zal invulling worden gegeven aan de realisering van een permanente kunstuiting;
20. In opdracht van de gemeente te realiseren kunst in de openbare ruimte zal volgens een standaardprocedure tot stand komen;
21. Er komt structureel aandacht voor onderhoud van kunstwerken in de openbare ruimte;

Culturele evenementen

22. Wij zullen bezien in hoeverre een (verdere) verlaging van de regeldruk voor de organisatoren van evenementen mogelijk is;
23. Vanuit de Daarom Diemen insteek zullen wij in voorkomende gevallen organisatoren van nieuwe evenementen, zoals bijvoorbeeld een culturele seizoenstart in Diemen, op de achtergrond op weg helpen.

Bijlage

Cultuurmonitor 2017